

Η ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ενδεικτικό διάγραμμα ανάπτυξης του θέματος

1. Η θέση της ερώτησης στη διδακτική διαδικασία. Σημασία και χρησιμότητα των ερωτήσεων
2. Η κατηγοριοποίηση των ερωτήσεων
3. Η τεχνική των ερωτήσεων. Προϋποθέσεις επιτυχών ερωτήσεων
4. Η παιδαγωγική αξία της ερώτησης του εκπαιδευτικού και του μαθητή
5. Η ερώτηση ως μέσον ανατροφοδότησης και αξιολόγησης του μαθητή
6. Η θέση των ερωτήσεων στα νέα διδακτικά βιβλία
7. Συμπεράσματα και προτάσεις

Η ερώτηση στη διδασκαλία
Ερωτηματολόγιο του φοιτητή προς το δάσκαλο

Περιοχή:.....Δάσκαλος Δασκάλα
Τάξη:.....Ημερομηνία:.....Μάθημα:.....
Ονοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:.....

Ερωτήσεις

1. Οι ερωτήσεις σας κατά τη διδασκαλία είναι: *
α) Εξεταστικές   β) Παιδαγωγικές   γ) Βοηθητικές
2. Πότε κάνετε τις περισσότερες ερωτήσεις στους μαθητές: *
α) Στη φάση της παρουσίασης της νέας ύλης
β) Στη φάση της επεξεργασίας της
γ) Στη φάση της εμπέδωσής της
δ) Στη φάση της αξιολόγησης της διδασκαλίας
3. Κατά τη διδασκαλία σας ελέγχετε με ερωτήσεις, αν έχουν γίνει κατανοητά όσα είπατε;
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε
4. Όταν ένας μαθητής απαντά μονολεκτικά:
α) Αποδέχεστε την απάντηση
β) Τον παροτρύνετε να πει περισσότερα
γ) Ρωτάτε άλλο μαθητή
δ) Δίνετε ολοκληρωμένη απάντηση
5. Όταν μια απάντηση του μαθητή δεν είναι λανθασμένη, αλλά διαφορετική από αυτήν που περιμένετε:
α) Την αποδέχεστε
β) Επιζητείτε αυτήν που αναμένατε
γ) Παρακινείτε το μαθητή για κάτι περισσότερο
δ) Αδιαφορείτε
6. Αν κάποιος μαθητής καθυστερεί ν' απαντήσει σε μια ερώτησή σας:
α) Του δίνετε λίγο χρόνο να σκεφτεί
β) Του κάνετε νύξεις για να τον βοηθήσετε
γ) Καλείτε τα παιδιά να τον βοηθήσουν
δ) Απευθύνεστε σε άλλον μαθητή
ε) Απαντάτε ο ίδιος
7. Χρησιμοποιείτε την ερώτηση για να επαναφέρετε στην τάξη τους απρόσεκτους μαθητές;
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε

8. Πότε δέχεστε ερωτήσεις των μαθητών σας;
- α) Όταν τους δίνετε την άδεια
  - β) Σε όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας
  - γ) Στο τέλος της διδασκαλίας

---

* Κυκλώστε μια επιλογή σε κάθε ερώτηση. Στις ερωτήσεις με αστερίσκο μπορείτε να κάνετε και περισσότερες από μία επιλογές.

**Η ερώτηση στη διδασκαλία
Φύλλο παρατήρησης**

Σχολείο:.....Δάσκαλος Δασκάλα
Τάξη:.....Ημερομηνία:.....Μάθημα:.....
Όνοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:.....

Παρατηρήσεις

1. Κατά τη διδασκαλία υπερτερούν οι ερωτήσεις:
α) Του δασκάλου   β) Του μαθητή
2. Οι ερωτήσεις του δασκάλου είναι:
α) Εξεταστικές
β) Παιδαγωγικές
γ) Συμβουλευτικές
3. Ο βαθμός δυσκολίας των ερωτήσεων είναι ανάλογος προς τις δυνατότητες των μαθητών:
α) Καθόλου   β) Λίγο   γ) Πολύ   δ) Πάρα πολύ
4. Ο δάσκαλος χρησιμοποιεί τις ερωτήσεις:*
α) Για να διαπιστώσει τι γνωρίζει ο μαθητής
β) Για να τον διευκολύνει στην ανακάλυψη της νέας γνώσης
γ) Για να διεγείρει το ενδιαφέρον του
δ) Για να εκφράσει τα συναισθήματά του ο μαθητής
ε) Για να επαναφέρει τον απρόσεκτο μαθητή στην τάξη
στ) Άλλο:.....
5. Οι ερωτήσεις του δασκάλου προάγουν το διάλογο στην τάξη:
α) Καθόλου   β) Λίγο   γ) Πολύ   δ) Πάρα πολύ
6. Ο δάσκαλος παρέχει τον απαιτούμενο για την απάντηση χρόνο στους μαθητές:
α) Ναι   β) Όχι
7. Όταν οι μαθητές δυσκολεύονται να απαντήσουν σε μια ερώτηση, ο δάσκαλος:
α) Κάνει νύξεις για να τους βοηθήσει
β) Δίνει εκείνος την απάντηση
γ) Ρωτά άλλο μαθητή
δ) Αφήνει την ερώτηση χωρίς απάντηση
8. Ο δάσκαλος ενθαρρύνει τους μαθητές να υποβάλλουν ερωτήσεις:
α) Ποτέ   β) Σπάνια   γ) Συχνά   δ) Πάντοτε

9. Ο δάσκαλος αντιμετωπίζει τις ασυνήθιστες και πρωτότυπες απαντήσεις των μαθητών:
- α) Με αποδοχή
  - β) Με απόρριψη
  - γ) Με αδιαφορία

---

* Κυκλώστε μια επιλογή σε κάθε παρατήρηση. Στις παρατηρήσεις με αστερίσκο μπορείτε να κάνετε και περισσότερες από μία επιλογές.

Η ερώτηση στη διδασκαλία

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Βαϊνάς, Κ., (1998). *Η ερώτηση ως μέσο αγωγής της σκέψης. Αποδεικτική απόπειρα με ιδιαίτερη έμφαση στη διδασκαλία του μαθήματος των μαθηματικών*, εκδ. Gutenberg Ψυχολογία, Αθήνα.
- Βαλσαμάκη-Ράλλη, Η., (1979). *Η εξέταση και η βαθμολογία του μαθητή*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Βάμβουκας, Μ., (1991). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Βρεττός, Ι., & Καψάλης, Α., (2002). *Μικροδιδασκαλία και άσκηση διδακτικών δεξιοτήτων*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Γιοκαρίνης, Κ., (1988). *Τεχνική των ερωτήσεων, Δράμα*.
- Δημητρακόπουλος, Ε., (1983). *Η αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης. (Η θεωρία της, η πράξη της, τα προβλήματά της)*, μέρος Β, εκδ. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη.
- Dottrens, R., (1974). *Παιδαγωγώ και διδάσκω*, εκδ. Δίπτυχο-Unesco, Αθήνα.
- Θεοφιλίδης, Χρ., (1988). *Η τέχνη των ερωτήσεων*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα.
- Μάνος, Κ., (1976). *Μέθοδοι αξιολογήσεως της επιδόσεως των μαθητών. Τεστ και μετρήσεις*, Αθήνα.
- Ματσαγγούρας, Η., (1984). «Η ερώτηση στη διδακτική πράξη», περ. *Γλώσσα*, τ. 4, χειμώνας 1984.
- Μπασέτας, Κ., (χ.χ.). «Ερώτηση και απάντηση στη διδασκαλία», *Παιδαγωγική και ψυχολογική εγκυκλοπαίδεια*, Λεξικό τ. 4^{ος}.
- Παπάς, Α., (χ.χ.). *Σχολική παιδαγωγική θεωρία και πράξη*, τ. Α.
- Πετρουλάκης, Ν., (1981). *Προγράμματα, εκπαιδευτικοί στόχοι, μεθοδολογία*, εκδ. Φελέκη, Αθήνα.
- Τριλιανός, Θ., (2003). *Μεθοδολογία της σύγχρονης διδασκαλίας. Καινοτόμες επιστημονικές προσεγγίσεις στην διδακτική πράξη*, τ. Α, Αθήνα.
- Χαραλαμπίδης, Β. (1987). *Οργάνωση της διδασκαλία και της μάθησης*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.